

SKARBIEC SAKRALNEGO DZIEDZICTWA KRAJU TROCKIEGO

BAZYLIKA PW. NAWIEDZENIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W TROKACH

GPS: 54°38'34"N 24°56'03"E

Adres : ul. Birutės 5, Troki

Na mapie E2

Na półwyspie otoczonym przez piękne jeziora stoi ogromna Bazylika pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny. Kościół, który swoją wzniosłością i rozmiarami dorównuje zamkowi na wyspie w Trokach, w 2017 roku zyskał status bazyliki – ten tytuł nadawany jest tylko świątyniom o szczególnym znaczeniu.

W bazylice przechowywane są pokaźne skarby sztuki sakralnej: obrazy sztalugowe, pomniki pamiątkowe, różnorodne relikwie, puchary, XVIII-wieczne świeczniki, lampa z wiecznym ogniem i nie tylko. Na wyjątkową uwagę zasługuje obraz Matki Boskiej słynący z łask i uzdrowień. Ten obraz, jako pierwszy w czasach Wielkiego Księstwa, został oficjalnie odznaczony papieskimi koronami przez Papieża Klemensa XI oraz zyskał tytuł Wstawiennika Chorych. Co ciekawe, obraz Matki Boskiej od dawna czczą przedstawiciele różnych religii tj. katolików, prawosławnych i muzułmanów. Jeszcze przed zdobyciem uznania papieża, sława obrazu przedstawiającego Maryję z dzieciątkiem dotarła na krańce Wielkiego Księstwa Litewskiego. Od początku XVII wieku obok obrazu wieszano wota, podziękowanie za dar cudownego pobłogosławienia, np. w postaci serduszek wykonanych z metali szlachetnych lub naszyjników. Do tej pory można naliczyć około 400 wot!

Oryginalny obraz posiada cechy XV-wiecznego stylu gotyckiego i wyróżnia się szczególną wartością historyczną. Na odwrocie obrazu zapisano, że to dar od cesarza Manuela II Paleologa dla władcy litewskiego, Witolda Wielkiego, z okazji chrztu. Ten sam napis potwierdza wierzenia na temat tego, że Matka Boska Nikopeja, która w języku greckim oznacza „zwycięska”, na początku XII wieku pomogła cesarzowi przełamać oblężenie Persów i wrócić do Konstantynopola, za co władcy Bizancjum traktowali ją jako patronkę władców i całego kraju.

Od 1 września 2017 do 8 sierpnia 2018 roku bazylika w Trokach obchodziła jubileusz koronacji obrazu, dlatego 2018 rok został ogłoszony rokiem Matki Boskiej Trockiej –patronki Litwy, a w 2017 roku dopiero co poświęcone dzwony bazyliki przekazały wzniosłą wiadomość o jubileuszowym roku.

Świątynię w Trokach odwiedzają wierzący nie tylko z Litwy. Wyjątkowe święta = Święto Matki Boskiej Zielnej i odpust parafialny w Trokach – przyciągają gości z sąsiednich oraz dalszych regionów. Podczas odpustu modlący się biorą udział w marszu z Ostrej Bramy w Wilnie do Bazyliki w Trokach – to prawie 30 km!

WZGÓRZE ANIOŁÓW

GPS: 54°40'37"N 24°55'39"E

Adres : ul. Angelų kalvos, wieś Būda, gmina Trakai

Na mapie E2

Wzgórze Aniołów to miejsce ludowych modlitw i rozwoju duchowego, na którym znajduje się dużo rzeźb drewnianych aniołów, artystycznie wykutych wizerunków Słońca oraz udekorowanych symbolami ludowymi drzew życia. Pomysłodawczyniami powstania wzgórza są Dominika Dubauskaite-Semionovė i Lolita Piliciauskaite-Navickienė, które w 2009 roku postanowiły upamiętnić 1000-lecie istnienia Litwy oraz 600-lecie istnienia bazyliki Najświętszej Marii Panny w Trokach. Wówczas planowano na wzgórzu umieścić 10 aniołów, z których każdy reprezentowałby jedno stulecie historii, lecz wspaniałość myśli zainspirowanych tą ideą mieszkańców przerosła oczekiwania autorów projektu, ponieważ na wzgórzu pojawiło się aż 18 rzeźb aniołów! Warto dodać, że Wzgórze Aniołów jest również znane jako Ścieżka Symboli Tysiąclecia.

Obecnie na wzgórzu o powierzchni 4,3 ha stoi około 50 dużych i mniejszych rzeźb aniołów oraz wykonanych z dębu kapliczek słupowych. Każdy z aniołów jakby ucieleśnia jedną z prawd życiowych, podstawowych zasad chrześcijańskich i ludzkich. W ten sposób na wzgórzu zostały uwiecznione: życie, prawda, pokój, pokój duchowy, współczucie, ofiarność, miłość, zdrowie, radość, wdzięczność, i nadzieja. Znajdują się tutaj między innymi również aniołowie, patroni rodziny i nauki, opiekunowie pokoju duchowego i „Bałtyckiego łańcucha”. Oczywiście,

wiście, na wzgórzu każdy znajdzie także swojego anioła, którego koniecznie trzeba odwiedzić.

Co ciekawe, wśród wszystkich aniołów o sporych rozmiarach tylko jeden jest ludzkiego wzrostu – to anioł dobroci, który zaprasza, aby go objąć i przyjąć od niego energię dobroci.

Wzgórze Aniołów jest otwarte dla wszystkich, a zwiedzać je można bezpłatnie i przez całą dobę. Ze znajdującej się tu ścieżki widokowej można podziwiać piękny widok lasów i zbiorników wodnych. Na dalszym planie widać jezioro trockie, potężny zamek, kościół pw. Nawiedzenia NMP w Trokach, cerkiew Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy w Trokach i inne zabytki historyczno-kulturowe oraz pomniki przyrody.

Każdy gość na wzgórzu może skupić się na rozwoju duchowym lub modlitwie, jak również spędzić czas w przestrzeni artystyczno-duchowej.

„Rozbrzmiewają pieśni na Wzgórzu Aniołów” to nazwa festiwalu muzyki sakralnej organizowanego przez wspólnotę Wzgórza Aniołów. Co roku w otoczeniu wyjątkowego pejzażu Trok rozbrzmiewają i unoszą się do niebios pieśni i piosenki, które przypominają ludziom gorącą modlitwę w podziękowaniu Bogu za Nadzieję, Jedność, Miłość, Siłę ducha i wszystkie inne chrześcijańskie wartości.

CERKIEW NARODZENIA PRZENAJŚWIĘTSZEJ BOGURODZICY W TROKACH

GPS: 54°49'19"N 24°56'25"E
Adres : ul. Vytauto 32, Troki
Na mapie E2

Pierwsi prawosławni mieszkańcy pojawili się w Trokach pod koniec XIV wieku. Często zdarzało się, że małżonki wielkich książąt litewskich były prawosławnego wyznania, co sprzyjało szerzeniu tej wiary na obszarze Troków. Niedługo na terenie miasteczka stało nawet siedem cerkwi, jednak do dziś przetrwała tylko jedna – wybudowana dopiero w 1862 roku.

Po powstaniu w 1831 roku w Trokach zaczęło przybywać mieszkańców wyznania prawosławnego, a wspólnota potrzebowała cerkwi. Decyzję o jej budowie za datki parafian oraz przy wsparciu Marii Aleksandrowniej, żony cesarza Rosji, która przekazała w darowiźnie 6000 carskich rubli, podjęto w 1861 roku. Za zakończenie prac budowlanych inżynier Polozovas otrzymał od cesarzowej złoty pierścień z kamieniami szlachetnymi. Cerkiew, o tradycyjnej formie i strukturze, została poświęcona w 1863 roku. Nadano jej tytuł Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy.

Obecnie ta świątynia prawosławna harmonijnie wtapia się w architektoniczną mozaikę Trok. Cerkiew wznosi się na jednym ze wzgórz na półwyspie, na przecięciu ulic Witolda i Maironio. Każdy zainteresowany może obejrzeć zewnętrzną architekturę budynku oraz jego drobiazgowo dekorowane wnętrze.

Cerkiew wzniesiona jest z kamienia, z jedną wieżą usytuowaną nad prezbiterium, zwieńczoną niewielką cebulastą kopułą z krzyżem. Podobnie skonstruowana dzwonnica położona jest nad przedsionkiem. Z zewnątrz cerkiew jest malowana na biało i jasnobrązowo, skromnie zdobiona motywami oślich grzbietów poniżej kopuły. Okna w obiekcie są półkoliste.

KIENESA W TROKACH

GPS: 54°49'19"N 24°56'25"E

Adres : ul. Karaimų g. 30, Troki

Na mapie E2

Dom modlitwy Karaimów znajduje się w północno-zachodniej części Starego Miasta w Trokach. Unikalna jednopiętrowa świątynia z drewna zbudowana na planie kwadratu odzwierciedla typowe dla Karaimów cechy stylu architektury i wystroju wnętrza. Kienesa składa się z dwóch pomieszczeń: pomieszczenia głównego (części męskiej) oraz balkonu osadzonego na czterech kolumnach (części damskiej). Podobnie jak w innych świątyniach wyznań wschodnich, mężczyźni i kobiety modlą się w kienesie oddzielnie, a wszyscy muszą obowiązkowo mieć nakrycie głowy.

Swoją formą zachwyca pomalowane na niebiesko sklepienie w kształcie ośmiokątnej kopuły. Wnętrze świątyni zdobią motywy roślinne i geometryczne. Co ciekawe, ołtarz znajduje się jej w części południowej, a pochówek zmarłych odbywa się jej głową w kierunku południa.

Drewniana kienesa w Trokach, zbudowana pod koniec XIV wieku, wielokrotnie ucierpiała podczas wojen i pożarów. Jeszcze jedną karaimską kienesę można obecnie znaleźć w Wilnie, w dzielnicy Zwierzyniec. Po kienesie stojącej w Poniewieżu został tylko pamiątkowy kamień na jej miejscu. Zwiedzanie kienesy tylko z zewnątrz

Karaimi

Wspólnota religijna Karaimów litewskich to jedna z dziewięciu tradycyjnych wspólnot religijnych uznanych przez państwo. Wiara karaimska ukształtowała się w VIII wieku w Mezopotamii (dzisiejszy Irak). Nazwa pochodzi od słowa kara, co znaczy „czytać, studiować Pismo Święte”. Podstawą wiary karaimizmu jest Stary Testament, bez późniejszych uzupełnień i komentarzy.

Karaimi przybyli na Litwę 600 lat temu i byli uważani za elitarnych wojowników Witolda Wielkiego. Wszyscy pragnący dostać się na zamek na wyspie w Trokach, musieli przejść ulicą Karaimów, a następnie przez most, co chroniło dwór Witolda od złoczyńców i napastników.

Obecnie w Trokach mieszka około 60 rodzin narodowości karaimskiej, z których tylko niewielka część mówi w swoim rzadkim języku, należącym do rodziny języków tureckich.

KAPLICZKA SŁUPOWA ŚW. JANA NEPOMUCENA

GPS: 54°38'39"N 24°56'08"E

Adres : skrzyżowanie ulic Vytauto i Karaimų, Troki
Na mapie E2

Kapliczka słupowa św. Jana Nepomucena to jeden z najmocniejszych akcentów miasta Troki. Ma ona 14 metrów wysokości i jest ustawiona dokładnie w samym sercu Trok, na byłym placu ratuszowym, przy skrzyżowaniu ulic Karaimów i Witolda. Źródła pisane wspominają, że już w XVII wieku w tym miejscu stała murowana kolumna ze statua.

Kapliczka słupowa w stylu klasycystycznym z rzeźbą rybaka i statua patrona miast leżących nad wodą to ważny i szanowany symbol dla mieszkańców regionu trockiego. Po powstaniu w 1863 roku władze carskie rozkazały usunąć rzeźbę i zaoferowały za to okrągłą sumę. Mówi się, że lokalni mieszkańcy sprzeciwili się planom cara i nie wykonali rozkazu. Znalazła się natomiast jedna czarna owca, która podniosła siekiere na ten pomnik. Osoba ta spadła jednak z drabiny i złamała nogę. Komendant Policji w Trokach musiał wezwać na pomoc kozaków, którzy w końcu obalili rzeźbę świętego.

W 1935 roku w kapliczce umieszczono nowy wizerunek św. Jana Nepomucena, który został stworzony przez wileńskiego rzeźbiarza – Stanisława Horno-Popławski. W latach powojennych rzeźba znowu znalazła się w niebezpieczeństwie. Tym razem zatwardziali ateści wyłamali ją z kapliczki i wrzucili do jeziora! Dowiedziawszy się o tym, pracownicy muzeum wydłubili ją z głębin jeziora i

wzięli na przechowanie do muzeum. W miejsce rzeźby świętego zamontowano cztery zegary, które w krótkim czasie jednak zepsuły się – wszystkie zaczęły pokazywać różne czasy.

Obecnie na kapliczce słupowej stoi odnowiona rzeźba św. Jana Nepomucena. W 1990 roku wizerunek patrona Trok powrócił na należne mu, pierwotne miejsce.

Na temat kapliczki słupowej św. Jana Nepomucena powstało wiele legend. Według jednej z nich, pewnego dnia Wawrzyn Odyniec, ówczesny właściciel dworu w Zatroczu w XVIII wieku, wypłynął na jezioro, gdzie złapała go tak silna burza, że jego łódka zaczęła tonąć. Wspominając św. Jana Nepomucena, Wawrzyn zaczął modlić się z całego serca i prosić świętego o pomoc. Nagle żywił ucihł, a ocalony, w podziękowaniu za łaskę, postawił na placu targowym rzeźbę świętego.

Inne podanie mówi o tym, że gdy władza carska usunęła rzeźbę z kapliczki, lokalni mieszkańcy bardzo się tym zasmucili. Zaczęto rozpowiadać, że dopóki św. Nepomucen nie wróci na swoje miejsce, to jezioro Galwe każdej wiosny będzie zabierać ludzkie życie. Po jakimś czasie pojawiła się trochę zmieniona wersja – mówiono, że dopóki jezioro nie zabierze ofiary, dopóty zimą nie zamarznie, a wiosną jego łód nie stopnieje.

EKSPOZYCJA SZTUKI SAKRALNEJ

GPS: 54°38'44"N 24°56'10"E
 Adres : ul. Kęstućo 4, Troki
 Na mapie E2

Na terytorium zamku na półwyspie w Trokach, w byłej kaplicy Dominikanów, na zwiedzających czeka wystawa sztuki sakralnej. Tworzy ją około 200 interesujących eksponatów związanych z życiem kościelnym. Są to m.in. sprzęty liturgiczne, szaty liturgiczne i XVIII-wieczne dzwony kościelne. Nie brakuje w niej też dzieł sztuk plastycznych. Wśród licznych obrazów i rzeźb świętych można obejrzeć portret Witolda Wielkiego.

Pierwsi bracia dominikanie przybyli do Trok w XVII wieku. Gdy otrzymali ziemię na terenie zamku na półwyspie, zaczęli budowę klasztoru z dwoma wieżami według projektu A. Kossakowskiego i M. Knakfusa. Niestety, budowy nie zakończyli. Dużo później, gdy przeorem klasztoru został doktor nauk teologicznych, Ludwik Głowicki, przebudowano nawy kościoła, a w 1822 roku kaplica została poświęcona i nadano jej tytuł św. Michała Archanioła. Po upływie roku otwarto klasztor z 11 celami, zakrystią, jadalnią i kuchnią. Przy klasztorze działała szkoła.

W latach 2010-2012 wdrażano projekt przystosowania zamku na półwyspie w Trokach do ruchu

turystycznego, a były klasztor dominikanów został wyremontowany. Powiększono i odnowiono także ekspozycję sztuki sakralnej.

Obecnie w kaplicy nie sprawuje się mszy świętych, chociaż dzięki otwartej wystawie ten zabytek kultury i historii odzyskał swój sakralny i artystyczny charakter.

KOŚCIÓŁ ZWIASTOWANIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY W LANDWAROWIE

GPS: 54°38'29"N 25°02'55"E

Adres : ul. Mokyklos 17, Lentvaris, gmina Lentvaris
Na mapie F2

W połowie drogi między Wilnem a Trokami leży Landwarów, który znany jest z unikalnej przyrody, wspaniałego dworu w stylu angielskiego zamczyska położonego na półwyspie sztucznego jeziora oraz rzadkiego przykładu masywnego i robiącego wrażenie kościoła Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Landwarowie, który wybudowano z czerwonej cegły w stylu neoromańskim.

Pod koniec XIX wieku hrabia Tyszkiewicz wraz z okolicznymi mieszkańcami prosił władze o zezwolenie na budowę świątyni, ponieważ do najbliższego kościoła było ponad 10 km. Niestety, wnioski o zezwolenie były odrzucane. Gdy w 1905 roku w końcu otrzymano pozwolenie, wierzący w ciągu rekordowego okresu, bo zaledwie 10 dni, zbudowali provizoryczny, drewniany budynek, w którym tymczasowo mieścił się kościół.

Rozpoczęte prace budowlane były możliwe nie tylko dzięki wsparciu finansowemu rodziny Tyszkiewiczów, ale również innym sposobom na zdobycie pieniędzy. W Żółtej Księdze Datków spisano darowizny otrzymane od niektórych instytucji oraz osób prywatnych. Dodatkowe środki zebrano sprzedając świece i pocztówki z wizerunkiem budowanego kościoła. Nawet Towarzystwo Katolickie w Ameryce zorganizowało specjalne loterie i imprezy w celu zbiórki pieniędzy.

Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Landwarowie jest uważany na ziemi podarowanej przez hrabinę Tyszkiewiczową został zaprojektowany w bardzo modnym wówczas w Europie stylu neoromańskim. W kościele można zauważyć typowe dla architektury w stylu neoromańskim cechy, takie jak masywność czy półokrągłe arki i okna.

Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Landwarowie jest uważany za jeden z największych i najznamienszych przykładów malarstwa monumentalnego na Litwie z początków XX wieku. Freski oraz sgraffito (z wł. Sgraffito – wyskrobany) o tematyce religijnej i symbolicznej zdobią prawie wszystkie ściany kościoła.

Sgraffito to specjalna technika malowania, która polega na pokryciu ściany tynkami w różnych barwach, a następnie namalowaniu rysunku na górnej warstwie, po czym wykonuje się zeszkrobывanie, co odsłania ukryte pod spodem kolory. W taki sposób otrzymuje się obraz – wielowiekowe dzieło sztuki przypominające antyczne wazy lub mozaiki charakterystyczne dla Bizancjum i romanizmu.

KOŚCIÓŁ PW. ZWIASTOWANIA NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY I ŚW. BENEDYKTA W STARYCH TROKACH

GPS: 54°36'19"N 24°59'02"E

Adres : ul. Pilies 1, wieś Senieji Trakai, gmina Senieji Trakai

Na mapie E2

W Starych Trokach można zwiedzić klasztor wybudowany jeszcze za czasów Witolda Wielkiego, tj. na początku XV wieku! Klasztor założono na terenie rodzinnego zamku książęcego, który został dużo wcześniej wybudowany przez dziadka Witolda - Wielkiego Księcia Litewskiego Giedyminą.

Na miejscu starego klasztoru Pod koniec XIX wieku mury byłego klasztoru Benedyktynów, według projektu Apolinarego Mikulskiego, przeistoczyły się w kościół w stylu neogotyckim, którego wieże głównej fasady nadają mu szczególnej wzniosłości i wdzięku.

Wnętrze kościoła pw. Zwiastowania Najświętszej Marii Panny i św. Benedykta jest strojne, a jednocześnie skromne, i zachowuje typową dla Benedyktynów ikonografię. W trzech kaplicach i na dziewięciu ołtarzach możemy podziwiać wyjątkowe rzeźby i obrazy. Na wyjątkową uwagę zasługują rzeźby św. Augustyna i św. Benedykty, boczne ołtarze są przeznaczone do czci św. Benedykta i jego siostry bliźniaczki - św. Scholastyki.

Jednym z cennych przykładów sztuki wizualnej w kościele jest obraz namalowany w XVIII wieku przez Szymona Czechowicza, który przedstawia św. Benedykta. Warto również zwrócić uwagę na

obraz Najświętszej Maryi Panny z Dzieciątkiem z XVII wieku. Kiedyś w kościele wisiał również portret Witolda Wielkiego.

Na placu kościelnym stoi kapliczka słupowa poświęcona Najświętszej Maryi Pannie z Dzieciątkiem. To jedna z dziewięciu kapliczek słupowych, które stoją na symbolicznym trakcie Witolda. Rzeźba stojąca na byłym wzgórzu zamkowym w Starych Trokach symbolizuje piękne macierzyństwo i przywiązanie do ojczyzny. Dostatecznie często interpretuje się tę rzeźbę jako poganę Birutę trzymającą na rękach syna Witolda.

Zgromadzenie Benedyktynów zostało założone w VI wieku i jest najstarszym zgromadzeniem kościoła katolickiego. Reguła św. Benedykta z Nursji (normy zachowania mnichów katolickich) dała początek nie tylko Benedyktynom, ale absolutnie wszystkim zakonom Kościoła Zachodniego.

KLASZTOR NA ZAMKU W STARYCH TROKACH

GPS: 54°36'19"N 24°59'02"E

Adres : ul. Pillies 1, wieś Senieji Trakai, gmina Senieji Trakai
Na mapie E2

W Starych Trokach można zwiedzić klasztor wybudowany jeszcze za czasów Witolda Wielkiego. Klasztor założono na terenie rodzinnego zamku książęcego, który został dużo wcześniej wybudowany przez dziadka Witolda - Wielkiego Księcia Litewskiego Giedyminą. Powiadano, że wówczas Giedymin, mieszkający w Kierniowie, pewnego razu zapuścił się na łowy w okolicę Starych Trok, które go tak zauroczyły, że postanowił wybudować w nich zamek, a nawet przenieść tutaj stolicę państwa.

Na początku XV wieku zamek w Starych Trokach stracił już swoje znaczenie obronne, ponieważ na wyspie w Nowych Trokach (dzisiaj - Troki) wybudowano nowy zamek, który przejął główne funkcje obronne. Dlatego też Witold Wielki zaprosił do swojego rodzinnego zamku braci Benedyktynów z Tyniecka - miasta w okolicach Krakowa (dzisiejsza Polska).

Zakonnicy prowadzili kontemplacyjny styl życia, dużo uwagi poświęcając modlitwie, medytacji i innym praktykom religijnym. Nieśli dobrą nowinę na ziemiach im powierzonych, a przy opactwie założyli parafialną szkołę podstawową.

O tym, że Benedyktyni byli wykształceni, świadczy fakt, że pod koniec XVIII wieku w bibliotece klasztornej znajdowało się nawet 769 ksiąg. Według danych historycznych, wartość ówczesnie drukowanych ksiąg sięgała 8 złotych monet, a wartość niektórych dochodziła nawet do 30 złotych monet.

Obecnie w klasztorze o imieniu Nawiedzenia Pańskiego w Starych Trokach zamieszkują siostry ze Wspólnoty Świętego Jana. W wyremontowanym, średniowiecznym zamku siostry urządziły dom rekolekcyjny, w którym zapraszają wiernych do udziału w religijnych ćwiczeniach skupieniowych i medytacyjnych. Siostry organizują również inne święta religijne, opiekują się lokalną młodzieżą i przyjęły też członków festiwalu bardów.

Poniedziałek dla Sióstr Wspólnoty Świętego Jana to tzw. dzień pustynny. Przeznacza się go na zupełną ciszę i odosobnienie. W pozostałe dni tygodnia klasztor jest otwarty, odbywają się w nim msze święte i adoracja świętego Sakramentu.

CERKIEW STAROBRZĘDOWCÓW W DANILISZKACH

GPS: 54°40'42.7"N 24°48'40.6"E

Adres: w. Daniliszki, gm. Troki, rej. Trocki
Na mapie D1

Staroobrzędowcy osiedlili się na Litwie po wprowadzeniu przez patriarchę Nikona reformy w rosyjskiej Cerkwi za czasów rządów cara Rosji Aleksego Michajłowicza. Głową kościoła ogłoszono cara Rosji, a wraz z tym zmieniano i usuwano rozbieżności w kościelnych księgach i w nabożeństwach. W 1656 r. sobór kościoła wyłączył z rosyjskiej Cerkwi przeciwników reformy – staroobrzędowców. Prześladowani przez władze kościelne i świeckie, staroobrzędowcy ciągnęli do puszcząńskich obszarów i lasów, biegli za granicę. Część z nich przybyła na Litwę, od dawna słynącą z tolerancji dla innych religii. Jednym z miejsc, na którym się zatrzymali, była wieś Daniliszki leżąca na ziemiach dworzanina Riomerisa. W XIX wieku w okręgu trockim znajdowało się co najmniej 47 wsi zamieszkiwanych przez staroobrzędowców.

Niegdyś Daniliszki były wielką wsią staroobrzędowców. Mieszkało w niej zaledwie kilku katolików. Wspólnota staroobrzędowców we wsi Daniliszki liczyła 116 osób. Przypomina o tym cmentarz koło wsi. Znajdują się tam nagrobki z podwójnymi krzyżami, a na pomnikach wyryto imiona, które już rzadko usłyszysz. Powstała w XVIII wieku wspólnota staroobrzędowców w Da-

niliszkach jest najstarsza w kraju wileńskim. Początkowo należała do odtamu fiedosiejowców, a od XIX wieku – do pomorzan.

Pośrodku wsi nadal stoi jeden z 13 domów modlitewnych litewskich staroobrzędowców, który zbudowano w 1817 r. Do 1825 r. z tej cerkwi korzystali również staroobrzędowcy z Wilna. W okresie pierwszej wojny światowej poważnie ucierpiała. W 1931 r. zbudowano nową drewnianą cerkiew z dzwonnica na betonowym fundamencie. W 1937 r. liczyła 194 członków. W czasach radzieckich cerkiew zamknięto, a po 1990 r. została odtworzona i odrestaurowana. Cerkiew składała się z przestrzennej sali modlitewnej i pokojów mieszkalnych rodziny popa. Uczęszczali do niej także członkowi wspólnoty mieszkający w Hanuszyszkach i Stokliszkach.

Wieś Daniliszki upada. Obecnie mieszka w niej tylko kilka rodzin staroobrzędowców, mimo to pełni ona znaczącą rolę w życiu ich wspólnoty, gdyż na odbywające się w cerkwi nabożeństwa przybywają staroobrzędowcy mieszkający w innych regionach Litwy, a na działającym cmentarzu są grzebani ich umarli.

KOŚCIÓŁ TRÓJCY ŚWIĘTEJ W RYKANTACH

GPS: 54°42'55.4"N 24°58'56.6"E

Adres: ul. Bažnyčios 8, w. Rykanty, rej. Trocki
Na mapie E1

Rykanty są jednym z pierwszych miejsc związanych z litewskimi ewangelikami reformowanymi (kalwinami). Rykanty wraz z drewnianym kościołem kalwińskim wspomina znany włoski reformator Paweł Wergeriusz, który gościł na Litwie w 1555 r. Na początku XVI wieku Talwoszowie wzniesli w Rykantach drewniany kościół, który najpierw należał do parafii w Trokach. Później jednak Talwoszowie, jako pierwsi na Litwie, przyjęli kalwinizm i rykancki kościół stał się kościołem kalwińskim. Uważa się, że pierwszy (drewniany) kościół w Rykantach był jednym z pierwszych kościołów ewangelicko reformowanych.

Obecny (murowany) kościół Trójcy Świętej w Rykantach jest jednym z najstarszych kościołów w rejonie trockim. Zbudował go w 1585 r. właściciel dworu w Rykantach A. Talwosz. Piękno kościoła podziwiali nawet ci, którzy bywali w najważniejszych miastach w Europie. W 1630 r. A. Talwosz razem z żoną został pochowany w jego krypcie.

Talwoszowie nie mieli potomków, dlatego, w oparciu o dalekie więzy rodzinne, parafia w Rykantach przypadła Ogińskim, którzy wyznawali katolicyzm. W 1655 r. w czasie wojny Rosji z Polską i Litwą rykancki kościół był silnie zniszczony i obrabowany, pustoszał kilka lat. Około 1667 r. został odremontowany przez kanclerza Wielkiego Księstwa Litewskiego Marcjana Ogińskiego. W 1688 r. przekazał

go klasztorowi dominikanów w Trokach. Tak oto kościół w Rykantach stał się kościołem katolickim.

Obecny murowany Kościół Trójcy Świętej w Rykantach jest jednym z najstarszych kościołów w rejonie trockim. To renesansowy i częściowo gotycki budynek. Kościół ma trzy nawy, obszerne prezbiterium i trójścienną apsydę. Do południowej strony prezbiterium przylega prostokątna zakrystia. Pod kościołem znajduje się piwnica. Jego ściany są wykonane z cegieł i otynkowane. Dach jest pokryty blachą.

Nad frontonem fasady głównej znajduje się żelazny krzyż z XIX wieku. Kompozycja krzyża jest centralna, sylwetka w kształcie rombu. Krzyż ma niski jednolity trzon i cztery prześwitujące ramiona, których przestrzenie urozmaicono zygzakami. Do ramion przymocowano identyczne krzyżyki puste w środku. Ich końce są zakończone dwiema skrzyżowanymi liniami w kształcie lilii. Główny punkt pośrodku ramion jest przykryty tarczą, a w przestrzeniach między ramionami umieszczono po jednym promieniu w formie fali.

Na głównej fasadzie zachodniej najbardziej rzuca się w oczy renesansowy fronton. W środkowej niższej frontonu znajduje się freska z XVIII wieku przedstawiająca św. Jerzego.

Źródło: www.grazitumano.lt

KOŚCIÓŁ ŚWIĘTEGO KRZYŻA W RUDZISZKACH

GPS: 54°30'47.5"N 24°49'32.0"E

Adres: ul. Bażnyčios 1, Rudziszki, rej. trocki

Na mapie E2

Wieś Rudziszki jest wspominana od 1774 r. Od 1864 r. po wybudowaniu linii kolejowej Warszawa – Petersburg zaczęła szybko rosnać. W dawnych czasach było to wyjątkowo wodniste miejsce. Uważa się, że w okolicach miejscowości wytapiano rudę błotną, dlatego też nazwano ją Rudziszkami.

W 1908 r. władze wydały pozwolenie na wybudowanie w Rudziszkach Kościoła Serca Jezusowego, filię parafii w Trokach. Na początku pierwszej połowy XX wieku Serce Jezusowe stało się najpopularniejszym tematem w litewskim malarstwie kościelnym. Do pobożności pobudziły wizje Małgorzaty Marii Alacoque: w 1674 r. przed zakonnicą objawiło się zranione Serce Jezusa otoczone cieniowym wieńcem, symbolizującym cierpienia zadawane przez ludzkie grzechy. Obrazy Jezusa stworzone według obrazu namalowanego przez świętą i modlitwy do Najświętszego Serca szczególnie rozpowszechniły się po beatyfikacji Małgorzaty Marii Alacoque w XIX wieku i jej kanonizacji w 1920 r.

W 1909 r. do Rudziszek wyznaczono księdza A. Žemaitisa, który w mieszkalnym domu urządził ołtarz i zaczął odprawiać nabożeństwa. W 1910 r. założono parafię, która znacznie się rozrosła w ciągu wieków. Z pierwszych zapisów do parafii wynika, że tworzyło ją czterystu parafian, a obecnie są ich cztery tysiące.

W latach 1925–1932 ksiądz J. Jurkevičius wraz z parafianami wybudował obecny murowany kościół. W 1980 r. był odremontowany. Kościół jest w stylu historyzmu, nosi cechy neoromantyzmu i neogotyku, ma plan krzyża łacińskiego, jedną wieżę i wieżyczkę. Wnętrze składa się z trzech naw. Podwórze kościelne jest otoczone murem.

KAPLICA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY UZDROWICIELKI CHORYCH W GAJU

GPS: 54°32'35"N 24°57'28"E

Adres : ul. Gojaus 5, wieś Gojus, gmina Rūdiškės, powiat trocki

Na mapie E3

W rejonie Trockim, na terenie gminy Rudziszki, w północnej części masywu leśnego Ropejos, leży mała wieś o nazwie Goje, którą obecnie zamieszkuje około 30 osób. Wieś, której nazwa oznacza niewielki las lub zagajnik, leży wśród sosen nad jeziorem Meduwis. Ładna jest nie tylko jej nazwa, lecz również okolica, znana jako Rezerwat Botaniczny Jeziora Ilgutis.

W sercu wioski Goje w 1936 roku zaczęto budować kaplicę Najświętszej Maryi Panny Uzdrawicielki Chorych lub Matki Boskiej Uzdrawicielki Chorych). Wyjątkowe znaczenie nadały tej kaplicy przechowywane w niej relikwie – przedmioty szczególnie czczone przez wiernych ze względu na swoje właściwości. Najważniejsze z nich to: obraz Matki Boskiej Uzdrawicielki Chorych, który słynie ze swoich cudotwórczych mocy, monstrancja wykonana z kul pistoletowych oraz 200-stronicowy zeszyt z zapisaną historią kaplicy i wsi Goje.

Obecnie kaplica leży w pobliżu trasy Wilno-Druškienniki i należy do parafii św. Jana Chrzciciela. W niedziele sprawowane są tutaj msze święte. Mówi się, że przy kaplicy w Gaju można wyczuć szczególne wibracje duszy i działanie łaski Bożej, które zachęcają do wiary w miłosierdzie i opiekę Bożą. Wchodzących do kaplicy wita rzeźba Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia.

Do kaplicy Najświętszej Maryi Panny Uzdrawicielki Chorych w Gaju przybywają pielgrzymi, którzy pragną pomodlić się oraz obejrzeć przechowywane w niej relikwie. Jednym z najcenniejszych skarbów jest obraz Matki Boskiej Uzdrawicielki Chorych. Jest to kopia obrazu autorstwa Romualda Warachowskiego z 1939 roku, który znajduje się w kościele klasztoru Bonifratrów Świętego Krzyża (obecnie Zgromadzenie Sióstr Ubogich od Niepokalanego Poczęcia NMP). Warto dodać, że na Litwie znajduje się w sumie około 30 obrazów uznanych za święte!

Obraz Matki Boskiej Uzdrawicielki Chorych przyciąga pielgrzymów swoimi cudownymi właściwościami i łaskami Bożymi. Pierwsze wota (z łac. votum - życzenie, prezent, obietnica) zostały zawieszone już po trzech latach od otwarcia kaplicy. Był to wyraz wdzięczności złożony przez kobietę z sąsiedztwa, która cudownie wyzdrowiała, co potwierdziła specjalna komisja kościelna. Od początku 1940 roku w ostatnią niedzielę sierpnia odbywa się odpust Matki Boskiej Uzdrawicielki Chorych.

KOŚCIÓŁ ŚW. ANTONIEGO PADEWSKIEGO W WITOLDOWIE

GPS: 54.545733179337454, 24.71476972103119

Adres: w. Witoldowo, gm. Rudziszki, rej. trocki

Na mapie C3

Historia powstania nazwy miasteczka i kościoła jest ściśle związana z działającymi w międzywojennych latach ruchami odrodzenia narodowego i głoszonymi przez nie ideami. W niepodległej Litwie usiłowano wprowadzić silny kult Witolda, który, jak przypuszczano, mógłby dopomóc w zjednoczeniu narodów i uzyskaniu przez Litwinów poczucia swojej historycznej wielkości, jednocześnie przyczyniając się do wzmocnienia autorytarnego reżimu Antanasa Smetony. Obchodząc 500-setną rocznicę śmierci księcia WKL Witolda Wielkiego w 1930 r., zatroszczono się na poziomie krajowym o nadanie sensu jego upamiętnieniu we wszystkich miastach i miasteczkach Litwy poprzez wznoszenie pomników i nazywanie imieniem Witolda ulic, placów, instytucji państwowych, a nawet miejscowości.

Zatem w takim kontekście historycznym, w pierwszej połowie 4 dekady XX wieku, nazwę Witoldowo nadano miejscowości ku czci wielkiego księcia litewskiego. O budowę kościoła troszczył się awiator i fizyk, profesor Uniwersytetu Kowieńskiego Zigmas Žemaitis (1884–1969).

Zbudowany w 1936 r. drewniany budynek kościoła jest w stylu ludowym, na planie zwartego wydłużonego prostokąta, bez apsydy. Przypomina zwykły dom mieszkalny. Przy głównej fasadzie znajduje się czterościenna wieżyczka dzwonnicy

z czterospadowym daszkiem w kształcie piramidy i dwoma drewnianymi słupami podpierającymi portyk, który oznacza główne wejście. Ściany są zbudowane z kłód i obite poziomymi deskami. Okna i drzwi mają kształt prostokąta. Dach jest dwuspadowy, obity arkuszami blachy. Wieżyczkę zdobi lakoniczny krzyż.

Wewnętrzna przestrzeń w kształcie czworoboku jest podzielona rzędami filarów na trzy nawy; środkowa jest wyższa niż boczne. Wnętrze kościoła obito poziomymi deskami. Na ścianach i suficie znajdują się elementy malowanych dekoracji. Wnętrze odznacza się minimalizmem i brakiem nadmiernych dekoracji.

W wielkim ołtarzu neobarokowym Najświętszej Marii Panny znajduje się obraz Najświętszej Marii Panny Ostrobramskiej, co również stanowi symbol i tendencję dla budynków z czwartej dekady, mających znaczenie ideologiczne: po zajęciu przez Polskę kraju wileńskiego w latach międzywojennych dokładano trosk, by znaki historycznej stolicy Litwy nabrały sens w świadomości litewskiego narodu, stosując symbole przypominające o tym mieście – kształty architektury barokowej charakterystycznej dla Wilna, wizualizację fragmentów historycznych lub kopie znanych dzieł malarskich w stolicy.

Źródło: www.sakralilietuva.lt

KAPLICA WIEJSKA W ŻUKISZKACH

GPS: 54.603766, 24.918081

Adres: w. Żukiszki, rej. trocki

Na mapie E2

Żukiska kaplica jest doskonale widoczna w cieniu lasu za wsią Żukiszki, jadąc drogą z Trok w kierunku Rudziszek. Jest to baublys (na Żmudzi nazwę tę nadawano świętym dębom pogańskim) liczący około 100 lat (utworzony na początku XX wieku). To młodszy brat słynnych baublisów Dionizasa Połki w Bijotai.

Jest to dąb o wysokości 2,2 m i średnicy 1,3 m, w którym wydrążono niszę. Pomnik przykrywa niewysoki gontowy daszek z drewnianym krzyżem przymocowanym do wierzchołka. Nisza kaplicy zakryta jest szkłem. Dawniej były tam rzeźby, a teraz – obrazek świętego, świece i sztuczne kwiaty przyniesione przez mieszkańców Żukiszek i innych okolicznych wsi. Ta dębowa kaplica stanowi doskonale połączenie pogaństwa i chrześcijaństwa. Dąb od dawna był dla Litwinów świętym drzewem. Baublisy były bardziej rozpowszechnione na Żmudzi i rzadko spotykane w Litwie Wschodniej, zatem kaplica ta jest jednym z kilku, które zachowały się w tym regionie. W celu zachowania rzadkiej i unikalnej kaplicy administracja rejonu trockiego uzyskała zezwolenie Muzeum Historii w Trokach na ochronę tego dobra kultury, a także pozwolenie Wileńskiego Oddziału Departamentu Dziedzictwa Kulturowego na jej

przeniesienie. Kopię kaplicy wykonał członek Związku Malarzy Litwy, rzeźbiarz Mindaugas Šnipas.

Źródło: www.keturiossostines.lt

KOŚCIÓŁ ŚW. JANA CHRZCICIELA W POŁUKNI

GPS: 54°30'07.6"N 24°59'08.0"E

Adres: ul. Bażnycios 14, Połuknia, rej. trocki

Na mapie E4

Połuknia jest dawną wsią typu ulicówka, leżącą na brzegu rzeczki Łukny, od której nazwy – jak się uważa – pochodzi nazwa miejscowości.

W 1794 r. wzniesiono tu kaplicę. Właściciel folwarku w Połukni, profesor Uniwersytetu Wileńskiego Jan Wolfgang w 1829 r. zbudował tu nowy drewniany kościół. Po uzyskaniu zezwolenia władz, Michał Sadowski w 1904 r. darował biskupstwu wileńskiemu rodzinną kaplicę w Połukni, pozostałe budynki i 2 dziesięciny ziemi. W 1905 r. ze Starych Trok przeniesiono tu tymczasowy kościół. Kaplicę odremontowano i powiększono w 1906 r.

W 1921 r. założono parafię, a kaplica w Połukni stała się kościołem. W 1926 r. dobudowano do niego wieżę. W dniu 25 sierpnia 1941 r. spłonął. W pożarze zginął Kazimieras Packevičius (1884–1941), który pełnił obowiązki proboszcza od 1915 r. W 1943 r. zbudowano tymczasowy kościół. W 1981 r. został zrekonstruowany: wydłużony i poszerzony, zbudowano wieżę. Kościół jest na planie prostokąta, w formie bazyliki, z jedną wieżą, gankiem i wieżyczką. Wnętrze składa się z trzech naw oddzielonych słupami. Są 3 ołtarze.

Kościół Jana Chrzciciela, który ma plan podłużnego prostokąta i trzy nawy, stoi na środku Połukni, obok opuszczonego cmentarza Wolfgangów. Na

podwórzu kościelnym znajdują się pomniki sztuki chronione przez państwo: dwa ornaty z XVIII wieku i drewniana rzeźba Chrystusa Frasobliwego. Jest ona datowana na okres II połowy XVII wieku i nazywana najstarszą rzeźbą tego typu ikonograficznego na Litwie. Profesjonalizm autora dzieła pozwala przypuszczać, że figurę Zadumanego Chrystusa mógł wyrzeźbić rzemieślnik związany ze środowiskiem klasztoru Bernardynów w Wilnie. Kaplica w miasteczku Połuknia należała do wileńskich bernardynów, więc prawdopodobnie stamtąd figura trafiła do obecnego kościoła.

KOŚCIÓŁ ŚW. APOSTOŁÓW SZYMEONA I JUDY TADEUSZA W DUŚMIANACH

GPS: 54°26'09.2"N 24°30'03.9"E

Adres: ul. Dusmenų 9, w. Duśmiany, rej. trocki

Na mapie A5

Już od XVI wieku w aktach wizytacyjnych kościołów biskupstwa wileńskiego jest wspominany kościół w Duśmianach, jednak w miarę rozpowszechniania się reformacji katolicka świątynia została zlikwidowana. W 1667 r. kanclerz WKL Krzysztof Zygmunt Pac podarował dwór w Duśmianach klasztorowi kamedułów w Pożajściu. W 1820 r. mnisi kameduli zbudowali pośrodku starego cmentarza obecny drewniany kościół. Kościół miał dwie wieżyczki i cztery ołtarze. W latach 1883–1885 podwórze kościelne otoczono murem ogrodzeniem pokrytym gontami i zbudowano dzwonnice. W 1904 r. w Duśmianach z inicjatywy proboszcza, księgonosza księdza Stanisława Ślamasa zaproszono organistę Jonasa Petrauskasa, ojca znanych Mikasa i Kiprasa Petrauskasów. J. Petrauskas wraz z synami i innymi muzykantami utworzył kościelną orkiestrę w Duśmianach. W 1937 r. na podwórzu kościelnym obok rodziców pochowano Mikasa Petrauskasa. Spoczywają tam również zwłoki wieloletniego proboszcza kościoła i dziekana Sanislavasa Smolinskiego (1889–1975). Dzięki księdzowi Marijonasowi Petkevičiusowi kościół odnowiono w latach 1965–1967.

Kościół św. Apostołów Szymeona i Judy Tadeusza w Duśmianach jest w klasycystycznym stylu, noszący cechy architektury ludowej. Kościół ma jednolitą objętość, plan kwadratu i trzy nawy. Zakończony jest trójścienną apsydą. Dach naczółkowy i pokryty

blachą, ma wieżyczkę nad frontonem w kształcie trapezu. Niewielką ośmiokątną wieżyczkę składającą się z dwóch poziomów wieńczy kopułka z ornamentowanym krzyżem. Nad apsydą znajduje się postument w kształcie cebuli z krzyżem. Fasada główna ma portyk wystający do przodu. Podparty jest czterema słupami na postumentach. Portyk od frontonu oddziela okap. Pośrodku frontonu znajduje się czworokątne okno. Okna kościoła są w kształcie arek z obramowaniami, jedynie okno na głównej fasadzie ma formę czworokąta, składa się z dwóch części i jest obramowane. Przysadzisty kształt kościoła jeszcze bardziej uwypukla pozioma okładzina. Wnętrze kościoła zdobią trzy drewniane ołtarze. Na wielkim ołtarzu wiszą obrazy św. Romualda i Najświętszej Marii Panny z Dzieciątkiem związane z kamedulami i stworzone w XVIII wieku. Obraz patronów kościoła św. Apostołów Szymeona i Judy Tadeusza wisi w prezbiterium.

Dzwonnica kościoła ma kształt kwadratu i dwa poziomy. Górny poziom jest mniejszy, od dolnego oddzielony okapem. Dzwonnice przykrywa blaszany dach w kształcie piramidy z masywnym krzyżem. Okna na górnym poziomie, podobnie jak te w formie arek, są obramowane. Dzwonnica jest obita poziomymi deskami. Prowadzą do niej szerokie dwuskrzydłowe drzwi.

Źródło: www.sakralilietuva.lt

KOŚCIÓŁ PRZEMIENIENIA PAŃSKIEGO W WYSOKIM DWORZE

GPS: 54°34'41.9"N 24°32'04.2"E

Adres: ul. Vilniaus 53, Wysoki Dwór, rej. trocki

Na mapie B3

Należący do dominikanów kościół parafialny w Wysokim Dworze zamknięto po powstaniu 1832 r., a nabożeństwa odprawiano w niewielkiej cmentarnej kaplicy. Również ona została później przekazana prawosławnym, a w 1881 r. spłonęła. Na początku XX wieku mieszkańcy Wysokiego Dworu zdecydowali się odtworzyć swoją parafię i zbudować kościół. Właściciel dworu Bronislovas Malevskis przeznaczył działkę na jego budowę, a projekt drewnianego kościoła, sporządzony przez architekta Antanasa Filipovičiusa-Dubovikasa, został potwierdzony w 1907 r. Na początku wzniesiono tymczasową kaplicę i przywrócono parafię kościoła. Nowo założona parafia była dosyć spolonizowana, więc nabożeństwa odbywały się po polsku. W latach 1910–1913 trwała budowa obecnego kościoła. Pierwsza wojna światowa, która rozpoczęła się wkrótce po tym, przyniosła wielkie straty dla nowo wybudowanego kościoła: rezydujące tu wojsko rosyjskie wywiozło trzy kościelne dzwony. Kościół ucierpiał również w czasie drugiej wojny światowej: w dniu 24 czerwca 1941 r. żołnierze nazistowskich Niemiec zniszczyli dach kościoła przy ostrzale Wysokiego Dworu.

Budynek kościoła jest w stylu historyzmu i nosi cechy neogotyku. Ma plan symetryczny, dwie zgrzebne wieże po obu stronach głównej fasady i dwie dwupiętrowe zakrystie. Dwupoziomowe wieże są

zakończone 4 małymi symetrycznymi frontonami z motywem słońca i ostrym czterospadowym dachem z krzyżem na okrągłym postumencie. Ten sam motyw słońca powtarza się na pozostałych frontonach budynku. Słoneczny motyw na frontonie głównej fasady jeszcze bardziej uwydatniono za pomocą wkomponowanego w środek okrągłego świetlika z ozdobami w postaci segmentów. Otwory do okien i w wieżach mają kształt arek i są upiękzone nadokiennymi gzymsami.

Wnętrze dzielią trzy nawy. W kościele znajdują się cztery ołtarze. Wielki ołtarz zdobi obraz Przemienienia Pańskiego namalowany przez zawodowego malarza Stanislovasa Gobiatę. Ten sam autor zastosował analogiczną kompozycję do ozdobienia ołtarzyka na procesję. Trzy pozostałe mniejsze ołtarze w stylu historyzmu przeniesiono z dawnego dominikańskiego kościoła św. Dominika.

Wnętrze kościoła jest bogato zdobione malowanymi obrazami. W ścianę znajdującą się w prawym skrzydle transeptu wkomponowano obraz św. Franciszka z Asyżu, który został namalowany w drugiej połowie XIX wieku przez kowieńskiego malarza M. Bučinskasa. Ten sam malarz namalował też stacje drogi krzyżowej.

Źródło: www.sakralilietuva.lt

KOŚCIÓŁ ŚW. APOSTOŁÓW FILIPA I JAKUBA W HANUSZYSZKACH

GPS: 54°29'01.9"N 24°35'39.0"E

Adres: ul. Mokyklos 2A, w. Hanuszyszki, rej. Trocki

Na mapie B4

Jest to kościół znajdujący się na południu miejscowości Hanuszyszki. Pierwszy kościół jest wspominany w 1526 r. Uważa się, że w końcu XVI wieku należał do ewangelików reformowanych, gdyż właściciel folwarku w Hanuszyszkach zwrócił go katolikom w 1611 r..

W 1655 r. kościół spłonął. W 1673 r. znajdowała się tu plebania i nowy przytułek. Kościół odbudowano po 1674 r. W 1797 r. był już bardzo stary i spróchniały. Został nieco odremontowany w 1820 r., a w 1823 r. legł w gruzach. W tym samym miejscu w latach 1823–1829 staraniami dworzanina K. Šetkevičiusa zbudowano obecny kościół z cegieł i kamienia murarskiego.

Mieszkańcy prosili o nabożeństwa w języku litewskim, jednak w 1832 r. komisja wyznaczona przez biskupa ustaliła, że parafianie w domu mówią po litewsku, ale modlą się po polsku, więc nabożeństwa po litewsku są niepotrzebne. Częściowo zaczęto je odprawiać dopiero od 1893 r. Na początku XX wieku obowiązki organisty pełnił tu Kipras Petrauskas.

W latach 1927–1939 proboszczem kościoła był Kazimieras Cibas. Troszczył się o trzeźwość parafian, postęp kulturowy i religijny, gospodarstwo rolne parafii. W latach 1939–1953 proboszczem był Nikodem Švognylis-Milžinas.

Kościół jest w stylu późnego klasycyzmu, noszący cechy romantyzmu, salowy. Ma plan prostokąta i portyk z 6 kolumnami doryckimi. Wnętrze składa się z trzech naw. Cyldryczne sklepienia podtrzymują cztery kolumny. Podwórze kościelne otacza ogrodzenie z kamienia murarskiego i ceglanych słupków. Znajduje się w nim drewniana dzwonnica. W dniu 14 czerwca 1993 r. pochowano tu zwłoki Sygnatariusza Deklaracji Niepodległości Litwy, zesłańca 1941 r. Donatasa Malinauskasa, jego żony i siostry (zmarłych na Ałtaju). Przy kościele znajduje się stary plac wybrukowany kamieniami. Niegdyś organizowano tu jarmarki. Również obecnie odbywają się tu jesienne targi, koncerty i inne święta wspólnoty.

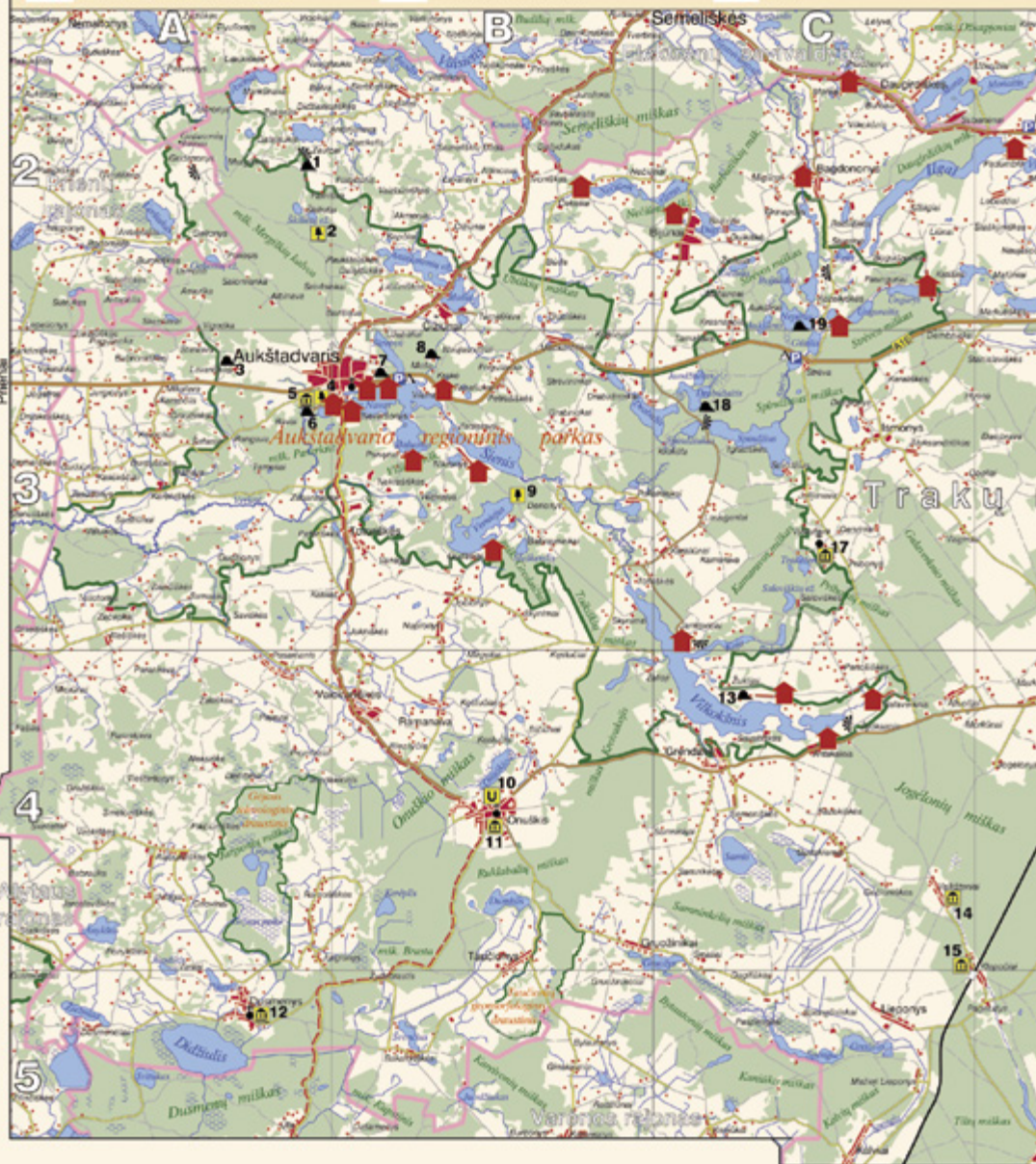
Kościół ten włączono do szlaku pielgrzymkowego św. Jakuba na Litwie.

TRAKAI Rėdėskės

**Dėjalai
Nėmėrai**

**PODZIĘKOWANIA ZA POMOC W
PRZYGOTOWANIU PUBLIKACJI**

DLA FOTOGRAFÓW:

Lukas Jonaitis
Donatas Petkevičius
Žilvinas Petkus
Paulius Gvildžius
„Sakrali Lietuva“

Centrum Rzemiosła Tradycyjnego Ziemi Trockiej
www.panoramas.lt

TŁUMACZ I REDAKTOR TEKSTÓW:

UAB „AM Projects“
www.vertimuguru.lt

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

www.trakai-visit.lt
www.exploretrakaivilnius.lt

POBIERZ BEZPŁATNĄ APLIKACJĘ
Explore Trakai&Vilnius

